

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Венета ХРИСТОВА Матеева
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, катедра „Стопанско управление“
Научна специалност 05.02.18 Икономика и управление (индустрия).

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в научна област: 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление: 3.8. „Икономика“, научна специалност: „Планиране“

Тема на дисертационния труд: „Стратегически решения за намаляване на бедността в Северозападния район на планиране“

Автор на дисертационния труд: Таня Минкова Николова

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 490/10.06.2024 г. за утвърждаване на състава на научното жури по откритата процедура по публична защита на дисертационен труд на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Избраната тема на дисертационният труд е безспорно актуална и значима, с фокус върху един от най-сериозните проблеми на съвременното ни – бедността. Изключителната динамичност, въздействието на множество фактори върху текущите й нива, различните варианти на измерването й и др., я правят сложна и многопластова категория, имаща икономически, социални, демографски и други проявления, важни за развитието на обществата ни. Дисертационният труд подчертава значимостта на стратегическите решения за намаляване на бедността, отчитайки отсъствието на универсални модели за борба с него и давайки приоритет на регионалното, конкретното, специфичното. Докторантът сполучливо се включва в търсенето на решения за справяне с бедността и социалното изключване като фокусира вниманието си към районът на планиране в България системно характеризиращ се с отрицателни икономически показатели. Целта и задачите на предложения дисертационен труд кореспондират с нарастващите потребности на настоящето, а последователното им реализиране очертава политически и бизнес решения за намаляване бедността в изследвания район на планиране. Обектът и предметът на изследването са добре дефинирани, а методите включват адекватни инструменти за достигане същината на изучаваната материя. Изследователската теза е коректно формулирана и последователно развита и доказана в изложението. Ясно са изведени ограничителните условия на изследването.

Разработеният труд е в обем от 204 страници и се състои от увод, три глави, заключение, списък с използвани общо 187 източници, от които 116 на английски език. В разработката има 7 приложения, а анализите в дисертационния труд са богато онагледени с 46 таблици и 22 фигури, описани надлежно в обособено за целта приложение. Налична е и Декларация за оригиналност и достоверност.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Дисертационният труд следва класическата форма на представяне, състояща се от увод, три глави, заключение, приложения. В първа глава са разгледани теоретични обосновки на същността и съвременните измерения на бедността, последвани от нейните национални и глобални измерения. Адекватно и последователно е изследвана намеса на държавата за справяне с бедността като се следва логиката Европейски съюз-България. Като последен пункт на анализ са изведени и проучени добри световни практики за преодоляване на бедността.

Във втора глава фокусът е върху обекта на изследването – бедността в Северозападен район, където докторанта, въз основа на статистически данни, нормативни актове и стратегически документи извежда основните характеристики на Северозападния район за планиране. Въпреки плахите позитивни тенденции, се подчертава, че продължава да съществува чувствително изоставане в ключови показатели спрямо средните за страната, което още веднъж доказва потребността от адекватни, последователи и системни въздействия върху бедността, за съжаление невъзможни като проявление в краткосрочен план. Втора глава завършва с очертаване на социално-икономическия потенциал на Северозападния район за планиране за преодоляване на бедността по като се търси интерпретация на индикатори, свързани с доходите и стандарта на живот; пазара на труда; инвестициите и бизнеса; данъчните ставки; административния капацитет и др. Третата глава е практико-приложна, търсеца конкретни решения за преодоляване феномена „бедност“ в системно икономически упадащ район на планиране на България. Проведено е емпирично изследване на заинтересовани страни в борбата с бедността. В рамките на тази глава е разработен и концептуален модел за стратегическото решение за борба с бедността. Обособени са конкретни мерки за намаляване на бедността и социално включване в Северозападния район за планиране. В края на дисертационният труд е предложен и модел на стратегическото решение за борба с бедността като се разглежда неговата приложимост за намаляване на бедността в Северозападния район за планиране. Към всяка обособена част от дисертационния труд са изведени изводи, служещи за основа на следващата му част.

Изложението на дисертационния труд е гладко, добре структурирано и логически правилно конструирано с оглед постигане целта и доказване на тезата. Приложеният научен инструментариум е в синхрон с тематиката, целта и подкрепа дисертационната теза.

Считам, че автореферата коректно отразява дисертационния труд. Той има общ обем от 33 страници и съдържа изискуемата информация относно авторови приноси, списък с публикациите по тематиката на дисертационния труд, участия в научни форуми.

Приложените публикации по дисертацията са 6, като 3 от тях са доклади, изнесени на научни форуми (2 самостоятелни и 1 в съавторство), 2 самостоятелни статии и 1 студия в съавторство. Те изцяло третират проблеми, последващо разработени в дисертационния труд или са резултати от направени теоретико-практически изследвания в сферата на дисертацията. Съгласно националните и вътрешноуниверситетските наукометрични показатели докторантът покрива напълно изискванията за публикациите.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Видно от изведените приноси в автореферата, се очертават такива в шест пункта като приемам всеки от тях. Докторантът демонстрира възможности за извеждане на приноси както в теоретичен план: извеждане на основни концептуални субкатегории,

които да се съблюдават при разработването и изпълнението на политики в борбата с бедността на регионално ниво; предложение на уравнение, което да послужи като база за разработване на система за измерване на факторното влияние на Стратегическото решение за борба с бедността; модел на „Успешност на Стратегическите решения за борба с бедността в СЗРП“, който да се използва при визуализирането на взетите решения, така и приноси в практико-приложен план като: анализ на вторични данни за състоянието и тенденциите на основни индикатори за бедността в СЗРП; емпирично изследване на мнението на респонденти от СЗРП по отношение на причините, последиците от бедността, институциите, които имат роля в борбата с бедността, и възможните инструменти за реализиране на политиките и изведена система от индикатори за оценка на успешността на Стратегическите решения за борба с бедността по примера на Северозападния район за планиране.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Нямам въпроси към докторанта.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Обобщавайки казаното до тук, може да се заключи, че предложеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академични състав в Република България и по безспорен начин обогатява теорията и практиката. В тази връзка, той следва да бъде оценен с положителна оценка. Предлагам на членовете на научното жури да присъдят придобиването на образователна и научна степен „доктор“ на Тая Минкова Николова в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Планиране“.

15.07.2024 г.
Велико Търново

Член на научното жури: ...

доц. д-р Венета Христова